

Vreme: 04.07.2026 12:00

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/politika/cedomir-antic-pise-za-blic-pomirenje-znaci-da-postoji-nesto-sto-je->

Autori: Čedomir Antić

Teme: Evropska unija i Rusija (odnosi); Evropska unija i KiM (odnosi)

Naslov: Čedomir Antić piše za Blic: Pomirenje znači da postoji nešto što je više od dnevne politike

10271

Kažu da se svako bori za ono što nema. Zato publici često čudno zvuče oni koji se u politici bore za čast i poštenje. Srpski narod je ključni deo svog grba - krst sa ocilima, taj vizantijski simbol sa carskih grbova sadržao je slovo "betu" ("vitu") a ne "s" - razumeo kao poziv na slogu koja treba da spasi Srbina. Reč je bila o poruci da "Car careva caruje carevima" (????????, ?????????, ?????????, ????????? - Vasilefs Vasiléon, Vasilévon Vasilevónton grč.) - dakle radilo se o Hristu caru Vaseljene, koji će se na kraju Vremena vratiti kao svedržitelj (pantokrator). No, kako je krst sa četiri ocila postao narodni srpski grb nastala je i ta povest o pozivu narodu da se se okupi i složi. A sloga je lajtmotiv srpske istorije, od najranijih vremena u kojima Srbi o svojoj istoriji pišu - dakle od prvih Nemanjića. Svake subote u 12 sati kolumne Čedomira Antića na Blic.rs Sve do osmanskih osvajanja, reklo bi se, stvari su sa našim unutrašnjim sukobima išle dobro. Tako se bar čini na osnovu izvora kojima raspolažemo. Ako je Stefan Nemanja ratovao sa braćom oko vrhovne vlasti, on je to činio, uveravaju nas njegovi biografi, baš kao i car Konstantin Veliki protiv paganina Licinija. No, kada su se oko vlasti svadili Nemanjini sinovi Stefan i Vukan, najmlađi brat episkop Sava doneo je mošti njihovog oca koji je kao monah Simeon preminuo na Svetoj Gori, pa je na srpskim zemljama obnovljen mir. Sporazumeli su se i Dragutin i Milutin (posle deset godina sukoba). Koliko god sukobljeni, naslednici Nemanjića branili su srpske kneževine bezmalo dve stotine godina (od Bitke kod Stefanijane 1344. do Bitke kod Gorjana 1537. godine u kojoj je poginuo Pavle Bakić, poslednji srpski despot). U međuvremenu plemići, kneževi, kraljevi i vojvode su međusobno ratovali. Vladimir Ćorović beleži kako su se poslednji kraljevi Bosne i gospodari Hercegovine borili, i Turke pozivali upomoć, oko grada po imenu Čačvina. Veliki srpski istoričar na koncu primećuje kako danas čak ni ne znamo gde se nalazio taj grad. No narodna poezija, a sa njom i najveći pesnik srpskog jezika Njegoš, zabeležili su kako je zbog srpske nesloge na Kosovu polju izgubljeno carstvo. Jer poslednjeg cara iz "svetorodne" loze Nemanjića ubili su zavidni uzurpatori Mrnjavčevići, dok je na Kosovu polju to carstvo i palo izdajom Vuka Brankovića. Pitanje je da li bi srpski narod podigao sedamdesetak buna i ustanaka da nije bilo tog uverenja da je sve propalo krivicom i grehom malog broja moćnih ljudi, a ne zbog svetske sile Osmanlija. To uverenje o srpskoj veličini i značaju spasilo je srpski identitet, te je učinilo da za razliku od drugih on ne upoznaje svoje istorijske prethodnike preko učenih stranaca kao grčki ustanici na početku rata za nezavisnost 1821., ili da mu identitet stvaraju velike sile kao nekočim, srpskom narodu susednim narodima. Danas znamo da Mrnjavčevići nisu mogli ubiti cara Uroša koji ih je bar za nekoliko meseci nadživeo. Takođe, za razliku od naslednika kneza Lazara, Vuk Branković nije prihvatio da postane vazal osmanskog sultana, pa je navodni "izdajnik" srpskog naroda umro u osmanskom ropstvu, desetak godina posle bitke, a baš u vreme kada je knez Stefan Lazarević ratovao rame uz rame sa Osmanlijama. Istoričari veruju da su Brankovići stekli zao glas u sledećoj generaciji, kada su sinovi Vuka Brankovića zajedno sa svojim ujakom - očevim imenjaka, mlađim sinom kneza Lazara - ratovali protiv drugog ujaka, despota Stefana Lazarevića. Izgubili su jednu bitku, koja se odigrala blizu mesta gde se četvrt veka ranije odvijala Kosovska bitka. Despot je iz tog rata izašao kao pobednik, kao žrtve pali su njegov brat i dvojica sestrića. Naslednici sultana Bajazita konačno su okončali svoj rat, pa je princ, uz koga je stao srpski vladar-pesnik, stupio na presto. Despotovina je tokom prve četvrtine 15. veka dosegla najveću moć i slavu koju je imala neka srpska država u istoriji (uključujući i

Vreme: 04.07.2026 12:00

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/politika/cedomir-antic-pise-za-blic-pomirenje-znaci-da-postoji-nesto-sto-je->

Autori: Čedomir Antić

Teme: Evropska unija i Rusija (odnosi); Evropska unija i KiM (odnosi)

Naslov: Čedomir Antić piše za Blic: Pomirenje znači da postoji nešto što je više od dnevne politike

Dušanovo carstvo). Stefan Lazarević nije imao dece. Pomirio se sa Đurđem Brankovićem koga je odredio za naslednika, bratu je posvetio najlepšu pesmu srpskog srednjovekovlja. U srednjem veku je srpska država bila jedna od manje nasilnih evropskih monarhija. Pobune protiv vladara bile su plemićke, pretendenti uglavnom sinovi, sa izuzetkom nesrećnog Stefana Dečanskog kraljevi nisu bili ubijani, sukobi nisu postajali večni. Nije čudno zašto su stvaranja novih država ili duboke reforme starih -bilo u ranom srednjem veku ili u osvit modernog doba - bila izvanredno nasilna. Na tom kamenu stvaraju se milenijumske građevine. Kod srpskog naroda izuzetno je bilo to što je u 19. veku taj proces trajao jako dugo i što praktično nije bilo trajne i iskrene podrške evropskih sila (sa delimičnim izuzetkom udaljene Rusije) za obnovu srpske države. U tim uslovima, u autonomnoj državi seljaka, koji su početkom veka bili "bliži neolitu nego srednjem veku", okruženoj neprijateljskim carstvima, nastala je duga i teška borba između dve dinastije. Taj sukob, piše Svetozar Marković, nije bio dubok, ali je obeležio i usmerio čitavo stoleće. Na toj podeli građene su nove, ideološke omraze u 20. veku. Poznato je da su tokom bezmalo jednog veka ubijena trojica srpskih vladara: Karađorđe, knez Mihailo i kralj Aleksandar. Osim kralja Petra Prvog Karađorđevića niti jedan srpski vladar posle Miloša Obrenovića nije se rodio i umro u svojoj otadžbini. Svi oni, bili su bar neko vreme u progonstvu, uključujući i Petra Karađorđevića koji je van Srbije proveo 45 godina. Istoriju Srbije tog doba obeležili su atentati, zavere i bune. U Vračarskoj rupi (na današnjoj Slaviji), ljudi Tome Vučića Perišića mučili su i ubijali pristalice Obrenovića 1842. godine, Karađorđevići su streljani na Karaburmi, posle atentata na kneza Mihaila četvrt veka kasnije, ili nakon Topolske bune između dva rata za nezavisnost krajem sedamdesetih godina 19. veka. Činilo se da je ovaj, u odnosu na uvek krvaviju i mračniju evropsku istoriju zakasneli, pa time savremenici sasvim nerazumljiv (demode) unutrašnji rat, usud i sudbina Srba. Zar nije Agata Kristi između svetskih ratova pisala o "Hercegovsinji" gde je ubijanje vladara nacionalni sport, a jedan od pristalica kneza "Mihaila Oblomovića" sa velikim nožem sakrivenim u odelu decenijama vreba odlučan da ubije krvnika svoga gospodara. Pa ipak, u svim tim teškim vremenima bilo je nastojanja za pomirenjem. Nacionalizam, vrhunska ideologija veka zahtevao je narodno jedinstvo, jer samo "sloga biće poraz vragu, a najjači srpstvu grad" pevala je himna koja se iz Narodnog pozorišta preselila na ulice i do danas pobedila sva nasleđa: karađorđevlievsko (jer spevana je za Obrenovića), jugoslovensko, komunističko, atlantističko... U vreme prve vladavine kneza Mihaila vratio se u Srbiju Aleksandar Karađorđević, obnovljeno je staro kumstvo, voždov sin postao je oficir srpske vojske, a njegova majka sahranjena je početkom 1842. po nalogu kneginje Ljubice uz velike počasti. Početkom Krimskog rata prognani knez Mihailo (u to vreme nije imao ni trideset godina) pisao je Državnom savetu da nikada neće posegnuti za prestolom silom i protivno volji naroda. Kada su Obrenovići 1903. istraženi ubijeno je više oficira i vojnika. Kralj Petar prvi je od vladarske plate (civilne liste) do svoje smrti isplaćivao penzije njihovim porodicama Jugoslavija i komunizam postavili su veliko pitanje: šta će Srbima pomirenje. Drugi jugoslovenski narodi brzo su počeli da zaboravljaju ushićenje zbog oslobođenja, a ropske mržnje u službi tuđina prema Srbima postale su gorivo njihove nacionalne borbe i emancipacije. Pomiriti unutrašnje sukobe u srpskom narodu nije samo bilo za njih beskorisno već je i štetilo ciljevima kojih su se većinski neprekidno držali. Do asimilacije Srba, prve posle islamizacije i unijaćenja iz vremena ranog novog veka, došlo je samo tamo gde se primio jugoslovenski identitet. Komunistička ideologija, totalitarna i eshatološka, videla je posle sebe savršeno društvo bez države i nacije. Čemu pomirenje sa onima koji su bili "protiv istorije"? Slušamo to mnogo duže nego od nedavnog vremena kada je tu besmisleni floskulu čuo dementni američki oligarh. Nikada u istoriji srpskog naroda Srbi nisu ubili toliko Srba (niti bilo kog drugog naroda) u miru kao što je to bio slučaj 1944.-1945. godine. O tome se nije mnogo govorilo. Srpski narod je, da parafraziram misao maršala Brusilova o odnosu Rusa prema boljševicima, prihvatio komuniste "u dobru i zlu". Za razliku od Hrvata kojima su već dugo za sve i uvek krivi Srbi, ovaj progon shvaćen je u Srbiji kao sramotni zločin u porodici. Svaka od žrtava imala je bar jednog komunistu u porodici, tako je bilo u svim srpskim zemljama. Zato se o tome nije mnogo govorilo. Miloševićev režim propustio je da sa nekoliko državničkih poteza stvar razreši 1990. godine. On je tada bio u euforiji obnove socijalizma, a i najracionalnija razmišljanja iz ugla partijskog vođe govorila su mu da treba da igra na kartu konzervativaca - osamdesetogodišnjih partijskih staraca i u prošlosti zarobljene JNA, za koje bi svako pomirenje bilo akt izdaje. Srpski narod je ipak naučio lekciju. Međusobno se manje sukobljavao nego njegovi od SAD i NATO podržani neprijatelji. Građanski rat izbegnut je u Srbiji, Crnoj Gori, Srpskoj i Krajini. Pod sankcijama, bombama i napadom brojnih neprijatelja, to je bilo toliko teško da je verovatno reč o najvećem nacionalnom dostignuću iz razdoblja. Građanske vrline i patriotske dužnosti nalažu sporazum u narodu. Mi smo do tog sporazuma došli sami tokom dve hiljadite. Čak i prošle godine, kada su političke omraze proključale jasno je da razlika u viđenju državne, nacionalne, ekonomske i socijalne politike nema u narodu, pa ni u većem delu elite. Alternativa postoji samo u od EU i NATO finansiranih "nevladinih" organizacija. Demokrate i naprednjaci poput Miloševića nisu razumele potrebu nacionalnog

Vreme: 04.07.2026 12:00

Medij: blic.rs

Link: <https://www.blic.rs/vesti/politika/cedomir-antic-pise-za-blic-pomirenje-znaci-da-postoji-nesto-sto-je->

Autori: Čedomir Antić

Teme: Evropska unija i Rusija (odnosi); Evropska unija i KiM (odnosi)

Naslov: Čedomir Antić piše za Blic: Pomirenje znači da postoji nešto što je više od dnevne politike

pomirenja. Pomirenje nije sporazum između DS-a i SPS-a kako je to mislio Boris Tadić. To nije ni politički bankrot opozicije, kako to misle mnogi naprednjaci. Pomirenje znači da postoji nešto što je više od dnevne politike, svetije od izborne pobeđe i bitnije od dolaska na vlast. Nešto što se ne napušta niti popušta pred bilo kime, pa ni pred neprijateljem koji želi samo da "pomogne", svaki put - 1990, 1997, 2000, 2008, 2012. i 2025. godine.

